

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ

Του Δημήτρη Κουτσογιάννη, Καθηγητή Σχολής Πολιτικών Μηχανικών ΕΜΠ, για τον Θεμιστοκλή Ξανθόπουλο

Δάσκαλε, συνάδελφε και αγαπημένε φίλε Θέμη Ξανθόπουλε,

Σε ανύποπτο χρόνο, πριν κάπου 25 χρόνια, στο διάλειμμα μιας συνεργασίας μας στο Πολυτεχνείο, μου είχες πει πως στην κηδεία σου δεν ήθελες να ακουστούν μεγάλα λόγια. Έλεγες πως θα μού έγραφες ο ίδιος δυο λόγια για να τα εκφωνήσω. Σε απέτρεψα, λέγοντάς σου πως, το ποιος ζει και ποιος πεθαίνει, είναι δουλειά του Θεού κι εμείς δεν παρεμβαίνουμε. Έτσι δεν ξέρω τα λόγια που θα ήθελες να ακούσεις. Ξέρω όμως πως θα ήθελες να είναι σύντομα.

Ταπεινός μαθητής σου, θα ήθελα να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου και, εκ μέρους και των άλλων μαθητών σου, να σου πω ένα μεγάλο ευχαριστώ για όσα μας δίδαξες: με τις γνώσεις σου, αλλά πιο πολύ με το παράδειγμά σου, επιδιώκοντας την ηπιότητα και τη σώφρονα μεσότητα.

Ως στενός και παλιός συνεργάτης σου, παρακολούθησα από κοντά τις πολυσχιδείς δραστηριότητές σου και τα διάφορα ειδύλλιά σου. Ξεπερνώ τα ειδύλλιά σου με τη ΔΕΗ και με την πολιτική, για να αναφερθώ σε αυτά που αποδείχτηκαν παντοτινά. Με τη Θάλεια, με το Πολυτεχνείο, με την πνευματικότητα.

Στη σύζυγό σου Θάλεια, στην κόρη σου Νέλλυ, που κι αυτές υπήρξαν παλιότερα για ένα διάστημα συνεργάτιδες στην ερευνητική ομάδα Ιτιά που μαζί δημιουργήσαμε, και σ' όλη την οικογένεια, εκφράζω τα ειλικρινή συλλυπητήρια και τη συμπάρασταση όλων μας στο πένθος τους.

Και το Πολυτεχνείο σε πενθεί. Η Σχολή Πολιτικών Μηχανικών σήμερα τιμά τη μνήμη σου, αναστέλλοντας όλες τις δραστηριότητές της. Είναι μια πράξη απλού συμβολισμού. Γιατί στην πραγματικότητα το πνεύμα σου είναι ζωντανό στην ερευνητική μας ομάδα, στο Εργαστήριό μας, στον Τομέα μας, στη Σχολή μας και στο Πολυτεχνείο μας. Γιατί είσαι το Πολυτεχνείο του 21^{ου} αιώνα, το Πολυτεχνείο της παγκόσμιας διακεκριμένης παρουσίας. Προσπαθούμε να βαδίζουμε στο δρόμο που χάραξες ως Πρόεδρος της Σχολής και ως Πρύτανης. Θα συνεχίσεις να μας εμπνέεις και να είσαι ο σύμβουλος όλων μας, όπως ήσουν τις δύο τελευταίες δεκαετίες. Πάντα διακριτικός και διορατικός. Θα συνεχίσουμε να σε συμβουλευόμαστε διακριτικά, μέσω των κειμένων σου και του παραδείγματός σου. Όλοι μας. Γιατί το όνομα Ξανθόπουλος ενώνει όλο το Πολυτεχνείο.

Αποκορύφωμα των πνευματικών αναζητήσεών σου ήταν, την τελευταία δεκαετία, το τρίτομο σύγγραμμά σου «Ρέκβιεμ με Κρεσέντο». Μέσα απ' τη μελέτη της σημερινής πολιτικο-οικονομικής συγκυρίας υπό το φως των διεξοδικών ιστορικών αναλύσεών σου, έφτασες σε απαισιόδοξα συμπεράσματα, που αποτυπώνονται και στον τίτλο που διάλεξες. Όμως πρότεινες και τρόπους διαφυγής.

Με τίμησες με ιδιόχειρες αφιερώσεις στους τόμους που μου χάρισες. Σε μια απ' αυτές μιλάς για «τη λίγη εναπομείνασα αισιοδοξία σου για την τεκμηρίωση ριζοσπαστικών θέσεων και προτάσεων διαφυγής από το ρέκβιεμ με κρεσέντο». Και μας εύχεσαι «Δύναμη και αντοχές στον καταιγισμό δυσπνοϊκού παραληρήματος».

Αυτή την «εναπομείνασα αισιοδοξία» σου, την παρατηρούσα μέσα απ' την έκδηλη αγάπη σου για τα παιδιά. Σε θυμάμαι την τελευταία φορά που βρεθήκαμε στο Λαύριο για κρασί να τρέχεις στο περίπτερο, να αγοράζεις σοκολάτες και να τις μοιράζεις στα άγνωστα παιδιά που περιφέρονταν στο δρόμο.

Δάσκαλε και φίλε Θέμη, θα μου λείψουν αυτές οι κουβέντες της οينوποσίας μας, θα μου λείψει η φιλία σου, το χιούμορ σου και οι σκαμπρόζικες ιστορίες σου, η πνευματικότητά σου.

Υποκλίνομαι και σε αποχαιρετώ με παντοτινή αγάπη και σεβασμό.